

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor;
hétfőn s szombaton este
és csütörtökön délelőtt.
Kéziratok nem adatsnak vissza.

Előfizetési a kiadóhivatalban
és minden megyei postahivatalnál.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.

Felölős szerkesztő:
BONITZ FERENC.
Kiadótulajdonos:
MILLER JÓZSEF.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

A 32 helyre osztott oldal helyenkint
50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr
Nyilttér soronkint 50 kr.
Többzori kérdéseknél engedelmény

Felhívás előfizetésre.

A „Fejérmegyei Napló“ szorényen, minden nagyobb reklám nélkül kezdte meg pályafutását s ennek dacára rövid félév alatt nemcsak megye, hanem a mi vidéki lapnál Magyarországon eddig még nem fordult elő, országsszerte is keresett lappá lett.

A „Fejérmegyei Napló“ programja az ezeréves keresztény Magyarország politikai és társadalmi regenerálása, megszilárdítása és a Fejérmegyében is meghonosított korrump liberális rendszer kiküszöbölése; fegyvere a tisztesség, a jog és igazság, úgy a társadalmi, mint a politikai téren, célja a közvélemény tisztességes informálása.

A „Fejérmegyei Napló“ körül a politikai élet oly kitünő publicistái és szereplői egyénei sorakoznak, a minőre a magyar vidéki hírlapirodalomban eddig példa elő nem fordult és épen ezért közleményei a politikai élet irányadó forrásaiként tekintetnek.

A „Fejérmegyei Napló“ teljesen kiküszöbölte hasábjairól a vidékies hangot, a szenzáció-hajhászatot és elszántan küzd azon neveletlen hang, s azon, u. n. „revolverezés“ ellen, melyet a liberális sajtó a legutóbbi időben a hírlapirodalomban meghonosított. Szerkesztése oly élénk és tartalma oly sokoldalú és változatos, hogy mindonütt osztatlan tetszésre talált. Politikai és közgazdasági cikkei, hírvonalai és tárcarovatai mind azt felölelik, a mit a közönségnek tudni szükséges, hasznos és élvezetes. Távirataiban és legújabb tudósításaiban annyira tart lépést a napi sajtó értesüléseivel, hogy a napilapok olvasását közönségünk nézve fölsőlegessé teszi.

A „Fejérmegyei Napló“ egyszersmind a legolcsóbb vidéki lap, annyira, hogy még a szűkebb sorsuaknak is lehetővé teszi az előfizetést. Előfizetési ár: Egész évre csak 6 frt., félévre csak 3 frt., negyedévre csak 1 frt. 50 kr. és havonként csak 50 kr.

Midőn tehát az október 1-én, illetőleg október 16-án kezdődő új negyed közeledtével elvbarátainktól az előfizetések megújítását és lapunknak mennél szélesebb körben való terjesztését kérjük,

ezzel csak azon elvnek teszünk szolgálatot, melynek zászlaja alatt függetlenül és bátran, önzetlenül és kitaróan harcolunk!

A „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az alispáni szék betöltése és közigazgatási állapotaink.

(* *) Az alispáni szék betöltése körül felmerült nézeteltérések alkalmat nyújtanak arra, hogy néhány pillanatra betekintsünk azon közigazgatási szervezetbe, mely minden valószínűség szerint a magas kormány reform-törekvéseinek is nem-sokára áldozata lesz.

Minő faktorokat látunk mi közigazgatási szervezetünkben működni a tisztviselők választásánál? Látjuk első sorban a protekciót, másodsorban a családi összeköttetést, a rokonsági köteléket és végre a mi fő, az egyes jelöltek részéről individualitásuk teljes megtagadásával járó fellélen alávalást szemben a kormánnyal és annak képviselőivel. Ezen három faktor ismerése elég arra, hogy közigazgatásunk kór állapotának diagnózisát megállapíthassuk.

Adminisztrációnk beteg, mert közigazgatásunk végelgyengülésben szenved. Ha ezen jelenség okát kutatjuk, ugy világosan látjuk, hogy ezen halálos vést hozó baj gyökere egyszerűen abban rejlik, hogy a látszólagos önkormányzat alatt nincs szabadság, hanem protekció alulról felfelé és nyomás felülről lefelé.

Ezen két presszió alatt nyög a mi közigazgatásunk, ezen kettős nyomás következménye azon apathia, melylyel a megyei életben találkozunk és végre ezen nyomás szüli azon beteges állapotot, melyet mi családi politikának hívunk. A fejérmegyei alispáni szék betöltésénél azonban még a felekezeti politikát is látjuk grasszálni évtizedek óta. Reformátusok ülnek és ültetnek ezenkívül majdnem az összes közigazgatási hivatalokba is, reformátusok pártfogoltatnak a kormány

részéről csak azért, mert reformátusok és mint ilyenek ma legalkalmasabb és legkézségesebb közegei antikatholikus kormányunknak. Az adminisztráció ilyen módon autonomiának nevezett állami bürokratizmus, melynek tisztviselői választatnak ugyan a független polgárok részéről, de csak azért, hogy a kormánytól függenek s a képviselő-választások alkalmával annak alázatos eszközei gyanánt szolgáljanak. Független önkormányzati tisztviselők, a kik tulajdonkép nem függetlenek, hanem a kormánynak egyszerű közegei gyanánt szerepelnek!

Ez anomália, ez egy nonsens, ennek véget kell vetni, mert ha nem változtatjuk ez állapotot, ugy meg fogja változtatni a kormány ugyancsak azon indokolással, hogy megyei életünk a végelgyengüléshez közeledik, de csak azért, hogy azt teljesen megölje,

És akkor össze fognak dűlni az alkotmányosság védbástyái, az egyéni szabadság és a politikai szabadság köre még szűkebb, a kormány még hatalmasabb lesz.

Változtassunk tehát mi magunk ezen a beteges állapotot, hogy ne következéskébe autonomiánk halála — az állami adminisztráció.

Szakítsunk a protekciótól, a családi politikával és válasszunk függetlenül gondolkozó és cselekvő tisztviselőket, a kik érdekeinket védik és szolgálják lefelé, a kormánynak pedig nem lesznek kortesei. Ha ez így lesz, ugy nincs oka a kormánynak reformálui, ha pedig ez nem változik meg, ugy elmondhatjuk, hogy mi magunk döntöttük romba ezredéves szabadságunk védvartát.

A püspöki kar és a polgári házasság.

(z) Ma ül össze a hereceprimás budavári palotájában az ő eminenciája által egybehívott püspöki konferencia, mely a kongrua- és néhány, a püspöki kar jogkörébe tartozó tanügyi kérdésen kívül tanácskozni és határozni fog azon magatartásra vonatkozólag, melyet a polgári házassági javas-

lat szentesítésének megakadályozására megindult országos mozgalommal, valamint a főrendiházban még le nem tárgyalott többi egyházi politikai javaslatokkal szemben követésen. A liberális tábornak a püspöki kar megfélemlítését célzó fondorlatai eddig mind csufos kudarcot vallottak. Most tehát más módszerhez fordultak. Azt híresztelik ugyanis, hogy a konferencián a püspöki kar meg fog nyugodni a kormány egyházi politikai javaslatainak keresztülvitelében és feladja a harcot ezen javaslatok ellen.

Mi egész nyugodtan várjuk a konferencia határozatát, mert *határozottan tudjuk, hogy a püspökök egyenként és összesen szilárdan el vannak kötelezve a harcot tovább folytatni* s ezért nem is fejtgetjük e kérdést tovább, hanem egyszerűen utalunk a római kúria hivatalos lapjának az „Osservatore Romano”-nak egy a napokban megjelent cikkére, melyben a következő komolyan megszívlelendő sorokat olvassuk:

„Ha a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat megkapja a királyi szentesítést, a magyar katolikusok ali fogják magukat annak vetni, mint alávettéket magukat más országokban is. Mint-hogy azonban ezen törvény ellenkezik az isteni törvénnyel, *el nem fogadják azt bármilyen tekintély iránt való tiszteletből sem.*

Addig pedig, míg ez a törvény nincs szentesítve, minden hívőnek szoros kötelessége és pedig annál szorosabb, mennél magasabb állást foglal el a társadalomban, minden törvényes eszközzel, a melyek csak rendelkezésére állnak, ezen szentesítést megakadályozni. Ha pedig már szentesített, mindig *szigorú kötelessége* marad minden kereszténynek a törvény eltörlésének vagy módosításának útját egyengetni. Nem hazaszeretlet az, megnyugodni olyan törvényekben, melyek a hazát az erkölestelenségbe sodorják és abban megtartják.”

A vallás szabad gyakorlata.

A főrendiház hármass bizottsága kedden tárgyalta a vallás szabad gyakorlatairól szóló törvényjavaslatot. A javaslatról már volt

alkalmunk elmondani nézetünket, s ezért itt röviden csak annyit jegyzünk meg, hogy a javaslat azon szakaszán, mely megengedi a felekezeti-küliséget, rányomja az ezredéves keresztény Magyarországra a modern pogányság bélyegét, azon pogányságot, mely száz év előtt Franciáországban a királyok elűzésével és meggyilkolásával kezdte meg működését.

A bizottság tanácskozása Szilávy József elnökeleto alatt a következőképen folyt le.

A püspöki kar részéről jelen voltak: Schlauch bitoros-püspök, Samassa és Császka érsek, és Steiner és Schusster püspökök; a főrendek közül harminchatan, köztük Zichy Nándor, Ferenc és Agost gróf, Esterházy Miklós Móric gróf, Cziráky Antal gr., Szapáry István gróf, Rudnyánszky József báró. s. b. A kormány részéről Wekerle, Szilágyi, Eötvös br., Fejérváry br., Hieronymi és Josipovich.

Samassa József egri érsek hosszabb beszédben fejtegette azon okokat, melyek miatt a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatot el nem fogadják. „En egy látom — mondá — és úgy vélekedem, hogy e törvényjavaslatokban inkább egy elvont filozófia jut érvényre, mint azon igazi gyakorlati politika, mely arra tanít, milyen messzire lehet elmennünk és hogy e törvényjavaslatok kevésbé fogják ápolni és növelni a nép vallási érzelmeit, melyek a népek annyi nyomorral átszőtt földi vigasztalásának. A törvény mindenkit kényszerít, tehát a köznépet egyenesen kényszeríti a vallástalanság különböző fázisaira. Ezért én a törvényjavaslatokat azon szövegezésben, a mint előttiünk fekszenek, lényeges módosítás nélkül el nem fogadhatom.”

Eötvös báró vallás- és közoktatásiügyi miniszter szerint a törvényjavaslat a vallás-erkölcsi állapot nem sérti s csak szabályozza az egyes felekezetek közti viszonyt. Szász Károly ref. szuperintendens *nem fogadja el a felekezet-nélküliséget* és gyakorlati szempontból is súlyos aggályai vannak.

Böthy Zsigmond sem tartja szükségesnek, hogy a felekezeti-küliséget ezen törvénybe iktassák, mely a vallás szabad gyakorlatáról intézkedik.

Zichy Nándor gróf kijelenti, hogy miután elvárható csakely számban vannak jelen, nem akar a javaslatok érdemleges megemlítésbe fogni, hanem fenntartja magának a jogot, hogy ezt a nyilvános ülésben tegye meg. Annyit azonban már most is jelez, hogy *ismeretes álláspontjától egy hajszálmira sem tér el.*

Rudnyánszky József br. föltétlenül megszavazza a javaslatot, ugyszintén Koglovich István gróf is.

Rudnyánszky József br. a javaslatot még általánosságban sem fogadja el. Polemizál a korábbi szónokokkal s példákra támaszkodva, azon nézetnek ad kifejezést, hogy a felekezeti-küliséget elrendelő fejezetre semmi javaslat sincsen.

Ezután a javaslatot *általánosságban elfogadják.*

A részletes vita rövid volt. Felszólaltak egyes paragrafusok ellen és módosításokat ajánlván Szász Károly, Gáll József, Andrassy Aladár gr. és id. Széchenyi Imre gr., a javaslat mellett pedig Szilágyi és Eötvös br. miniszterek, Daruváry Alajos és Keglevich István gr.

Zichy Nándor gr. kijelentette, hogy több rendbeli kifogásai vannak, de ezeket csak a plenum előtt fogja előterjeszteni.

A bizottság végre részleteiben is elfogadta a *javaslatot*, mely azonban a *plenum előtt valószínűleg meg fog bujni.*

A delegációk.

A delegációk egyes albizottságai a lefolyt napokban folytatták üléseiket.

A magyar delegáció *hadügyi bizottsága* hétfőn, mint azt már jeleztük, letárgyalta a rendkívüli kiadásokat s ezek keretében a magyar fegyvergyár, a füsttelen puskapor, a fogutok, kerékpárok és hordozható sátrak, valamint az erdők kérdéseit. Keddi ülésén az élelmezési albizottság jelentését tárgyalta és hagyta jóvá.

A *pénzügyi bizottság* is tartott hétfőn ülést, melyen a közös pénzügy-miniszter költségvetése általánosságban és részleteiben elfogadtatott. Az előadó jelentései nyomban hitelesítették.

TÁRCA.

A kelet népe.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája.

Ázsiában az ó-kelet homályában emberek és társaságok saját erejükből, Istennek utmutatása szerint fejlődtek. Szép virágozó vidékeket foglaltak el maguknak, azokban éltek, építettek templomokat, oltárokat, legeltették nyájukat, szedték és nevelték a földnek bőséges terményeit. Egy-egy ilyen vidék virágozó ország lett népes városokkal, tudomány-nyal, kereskedéssel.

Magam is ily áldott országot laktam. Magas hegyek, őserdők választották el kelet felől, nyugot és dél felől folyvások és a tenger szabták határukat, észak felől pedig meg nem mászható sziklák tornyosultak.

Már gyermekkorom óta vonzódtam Kelet felé. Egy boldog országról regéltek, mely ott egy mosolygó völgyben, édes vizű tó körül terjed. Ezt akartam felkeresni és bejárni.

Egy ószaka is ott járt elmém.

Egy szép ifjú fogta kezemet és kalauzolt utamon. Bejártuk az egész vidéket és ő megmagyarizott mindent.

Végre visszavezetett azon tájra, hol a rengeteg a szép országba nyílt, és ott velem együtt egy sziklapadra ült. Mellettiünk pedig gondolatokba merülve nyugodott ama völgy népeinek egyik vezére.

A midőn az feltekintett, már nem volt ott több kalauzum. Mintha a föld elnyelte, az ég elenyésztette volna. En pedig szomszédommal társalgásba elegyedtem. Elbeszélé népe történetét, multját és rámutatott a jelenre, fel akarta tártni előttem a jövő reményeit. . . . Csodálatos nép vagytok. Elfoglal-

tátok ezt a szép völgyet. Leigáztátok e völgy lakóit. Alkotmányt, állhatenyósztást, mezei ipart, egész polgárosodást szerzett a foglaló o hazában és ő volt a föld és az állam ura. Csak királyának hódolt. Bőkezű volt, megosztotta jogait a néppel, felszabadította birtokait. Nem követelte szolgálja népétől sem, hogy feledje nyelvét és tagadja Istenét. Megtámadták a kelet vad népei, megtámadták és el is hódították az új napja imádói. Türt és szenvedett, míg csak újra meg újra fel nem szabadult. Ugyilátszik, Istenek tartá fenn esodaszerűleg. És mindazok, kik Istenben hittek, küzdöttek érte.

Végre elérte e népet is a boldogok veszedelme: az elbizakodás.

Elvettették magatoktól az isteni föllemet. A vallás az okulás nép babonájának nevezették el, mely csak arra való, hogy az urálja. . . . És faragni kezdtetek rajta, mint a követ faragjuk, hogy kedvünk szerinti palotát építsünk belőle. Az Isten szolgáját pedig saját érdekeket, nagyra vágyó hiúságotok szolgájává akartátok tenni.

Az időben, egymás nyomát követve lopóztok be a ti országotokba egy másik vándor nép, mely ügyesebb és élelmesebb volt nálatoknál. Teret nyert magának észrevétel nélkül, beszélt veletek saját nyelveteken, nem különböztötte meg magát tőletek, ti pedig biztatok benne és magatokhoz hasonlót tettek, mert minden gyöngéségeket szolgált. Urát letti, ti pedig néhány nap élvezetért odaadtátok neki annak a földnek, annak a birtoknak javát, mely a tietek volt és megosztottátok vele a ti országotok felett az alkotmányos hatalmat.

El akarta venni a ti leányaitokat és ti

odaadtátok neki. Más Isteneknek emelt oltárokat, ti pedig biztatok barátságában. És akkor mindazt a bölcseséget, melylyel a ti Istenetek századokon át megsegített, guny-tárgyává tettétek, a néptől azt a nyelvet, melyet anyjától tanult, azt a darab földet, mely apáról fiúra szállt, azt az erkölcsöt és vallásos szokást, melyben veletek ogynék érezte magát, elvettették a jövevények segítségével, mert a ti hatalom- és élványgódásoknak nem volt többé korlátja, és meg voltatok vakítva.

És ime mi lett belőled? Istened elfordult tőled. A nép, mely szeretett és bizott benned, ma mogutált zsarnokának nöz s egy-bevegyül a jövevénynyel, ki őt kivetkőztette és leigázta. Te pedig magad, vagyon és hitet vesztetted magad is szolgálod az idegent, kinek országod, alkotmányod, nyelvod, neved csak addig kell, míg az érdekének szolgál.

Eszméj fel, tórv vissza Istenedhez, add vissza népednek, amit el akarsz tőle még venni, hogy a jövevényhez hasonló földönfutóvá váljék! Add vissza ősi erkölcesit, vallásos szokásait, édes anyanyelvét, kulturáját! Nem a jövevény, nem az istentelen, nem a túlélt nemzetek állhatatlan profétái, csak a te ősi erkölcsös és a te Istened menthet meg téged! — — —

Az öreg szeme könnybe lábadt. Soká hallgatott — és elfordult.

. . . Hogy tanácsomat megfogadta-e? Volt-e még szívében hit és szeretet, volt-e még agyában értelem és akarat, volt-e még esontijában, inában erő és képesség?

En pedig felkerestem az ösvényt, a mely a hegyeken és erdőkön át az én szeretett hazámba visszavezetett.

A tengerészeti bizottság kedden tartotta első ülését, melyen az előadó jelentésének tervezetét módosítás nélkül elfogadták.

A zárszámadási bizottság kedden délután tartott ülését az előadó a következő, az osztrák delegációval is közlendő határozati javaslatot terjesztette be:

„A közös miniszterium utasítottatik, hogy azon hiteltételeknél, a melyekre az illető számadási időszakot közvetlenül követő években évi részekként, vagy pedig már engedélyezett beszerzések, felszerelések és építkezések folytatására még további hitelek engedélyeztettek, czentul a zárszámadásokban az engedélyezett összegekkel szemben mutatkozó kisebb vagy nagyobb felhasználások megokolása mellett mindenkor a kezelési év tényleg felhasználását mutassa ki.

Hogy azonban az idő előtti elszámolás elkerültesse, a közös miniszterium egyuttal felhatalmaztatik, egyrészt, hogy az ilyen hiteleknek az illető kezelési évben fel nem használt részét a következő évben előforduló ugyanazon költségek fedezésére fordíthassa és a végből a legközelebb következő kezelési időszak végéig felhasználhassa és elszámolhassa, másrészt pedig, hogy az ilyen egy évi hitelt meghaladó tulkiadásokat, az utána következő évre engedélyezett folytatolagos hitelt terhére átvihesse.

Az ilyen hitelmaradványok és kiadástöbbletek számadásszerűleg megállapított összegére nézve az országos bizottságok jóváhagyása s az illető zárszámadások előterjesztése alkalmával utólagosan kikérendő.

Az 1892-ik évi zárszámadásban a jelzett irányban már követett eljárás ezenel jóváhagyatik.

E határozati javaslatot az albizottság elfogadta.

Ezután letárgyalták a tengerészeti költségvetés zárszámadását, a hadügyi költségvetését, a külügyi költségvetését és a pénzügyi költségvetését, s a tulkiadásokra nézve megadták a felmentést.

Az osztrák delegáció legközelebbi nyilvános ülését okt. 1-én tartja.

BELFÖLD

— **A főrendiházi ellenszék.** Esterházy Miklós Mór gróf budapesti palotájában hétfőn este bizalmas értekezlet volt, melyen a május 10-iki győzelmes mérkőzés összes vezérjai jelen voltak. A tanácskozás magán jellemző, nem követhetjük azokat a lapokat, melyek mindenféle üres kombinációkat hoznak ez értekezletről, de azt hisszük, pár nap múlva lesz okuk ezen a jól értesültséget szimuláló lapoknak megcáfolni azon alaptalan feltévéstüket, hogy az egyházi politikai ellenzék tagjai számban megfogya jelennének meg a döntő szavazásnál. Jósolni nem jósolunk, de annyit kijelentünk, hogy ha a korona tekintélyét a harcra bele nem vonják, a javaslatok ellen fog alakulni a többség.

— **Uj pártalakulás** c. alatt a „Magyar Állam” keddi száma igen figyelemre méltó cikket közöl melyből a következőket ajánljuk vezéreink és összes elvbarátaink figyelmébe:

„Néppárt, katolikus néppárt, avagy konzervatív-párt lesz-e a neve az újonnan alakuló országos pártnak, nem tudjuk. Mi azon nézetben vagyunk, hogy korai dolog lenne azt már meghatározni. Igaz ugyan, hogy az ország egyes kiválóbb helyein néhány impozáns katolikus nagygyűlést tartottunk, azonban miután erről akkor még nem beszéltünk, mi azon véleményben vagyunk, hogy annál inkább, mert nemsokára úgy is fogjuk hallani a megyék, városok és

kerületek katolikus hangadónak szavát, a majdan megtartandó országgyűlés, illetve Magyarország híthő katolikusainak országos képviselője lehet csak illetékes arra, hogy ezt meghatározza.

A mennyire mi tudjuk, a katolikus mozgalom meg fog indulni országosan. Meg fog indulni a legzsebb rendben és csendben. Meg fog indulni a tárvényadta jogok keretében. Össze fognak tehát jönni minben egyes megyében és városban anyaszentegyházunk hitbuzgó katolikusai, hogy közdolgaikat a jövőre nézve megbeszéljék.

De kell is tennünk és sorakoznunk mennél előbb; mert az idő mulik és miután valószínű, hogy a minden oldalról szorított kormány új országgyűlést fog összehívni, a jövő országos választást nem szabad bevéárunk késületlenül.”

— **Pártalakulás Szabadkán.** Szabadkán e hó 24-én pécs értekezlet tartatott, melyen nagy lelkesedéssel egy kath. párt megalakítását határozták el. Ez a nyitra megyei után a második katolikus pártalakulás. Vivant sequentes!

— **A főrendiház új elnöke.** Szilágyi József koronáér flagránsan megsértete a főrendiház elnöki székeké méltóságát azzal, hogy a kormány mellett korteskedett. Most megkapta érte jutalmát, a mennyiben a hivatalos lap legközelebb közli kinevezését a főrendiház elnökévé. Van már korteskedő képviselőházi elnökünk, vannak kortes főispánjaink is — most már korteskedő főrendiházi elnökünk is lesz a liberalizmus nagyobb dicsőségére.

— **Uj kath. egylet.** A belügyminiszter a pástói róm. kath. olvasó-kör alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Uj főispánok.** Budapesti politikai körökben beszéltek, hogy Bezerédj Viktor belügyi min. tancsos soprofi és Simon Ödön soproni alispán veszprémi főispánná nevezetik ki.

— **A pozsonymegyei szolgabírák és a kath. nagygyűlés.** Pozsonyvármegye köztörvényhatósági bizottságának hétfőn nagyon izgatott közgyűlése volt. Jedlicska esperes interpellálta a főispánt, hogy van-e arról tudomása, hogy a főlzolgabírák a tavaszszal és a nyár elején volt kath. nagygyűlések ellen itt ott állással nem éppen kompatibilis módon agítáltak s hajlandó-e intézkedni, hogy az ilyesmi ezután elő ne fordulhasson. Beszédét, a melyben rejtett szavakkal azt is kifejezte, hogy a főlzolgabírák az agitációt nem a magok ötletéből, hanem a főispán utasítása folytán indították, a közgyűlésen volt nagy zaj miatt sokszor meg kellett szakítani. Pálffy István gr. a főlzolgabíráknak az agitációban tapasztalt hivatalos hatalommal való visszaéléseiket kárhoztatta. Szalavszky főispán az interpellációra felleve fejtette, hogy a tisztviselőnek joguk van a politikai kérdésekhez való hozzászóláshoz és dőllyösen intette a papságot, hogy az agitációtól tartózkodjék. A többség a választ tudomásul vette.

KÜLFÖLD.

— **Németország.** II. Vilmos császár szombaton Thorn városába érkezett s ott a polgármester üdvözlő beszédére válaszulva kijelentette, hogy örömmel veszi tudomásul a polgármesternek azt a kijelentést, hogy Thorn városa törhetetlen hűséggel ragaszkodik hozzá. Sajnosan értesült arról, hogy a lengyel lakosság magatartása nem olyan, a minőnek ő óhajtja. A felforgató pártokra vonatkozó szavaira figyelmeztet. Királyi kegyelmére csak azok tarthatnak számot, a kik egészen és igazán porosz alattvalóknak érzik magukat. Ha helyt akarunk állani az ellenséges törekvések ellenében — mondá — minden alattvalóknak mögöttem kell állania. Ugyancsak a lengyelek ellen beszélt a napokban Bismarck herceg is vagy 1500 nyugoti porosz férfi és nő előtt, kik Varzinban

tisztelegtek nála. Beszédében a herceg a lengyel nemesi párt törekvéseit felforgató törekvéseknek mondta. De a míg a német nép császárjával és fejedelmeivel összetart, addig nincs veszedelem. Az orosz szomszéd-állam gyakran talán kellemetlen, de mégis csak kellemesebb a lengyelnél. A császárnak Königsbergben és Thornban tett nyilatkozatai biztosítékot nyújtanak arra, hogy Nyugat-Poroszországot lengyel részről nem fenyegeti veszély.

— **Franciaország.** Mintha a szabadkőművesség főszékében, az atheizmus hazájában egy jobb kor hajnala derengene, úgy olvasódnak azon — a liberális sajtó által bölcsen elhallgatott — beszédek, melyek Casimir-Perier köztársasági elnöknek Chateauduni időzése alkalmával elhangzottak. Labiche szenátor e szavakkal üdvözölte az elnököt: Itt minálunk mindenki visszavágyó-dik a jobb napok után, melyeket már régen elraboltak tőlünk... Az a meggyőződésünk, hogy türelmesség gyakorlataival, jó közigazgatás és a kereszt. szeretet ápolásával a kormány magához édesgetheti az eddig visszahúzódsra készített jobb elemeket és eltávolíthatja magától azokat az erőszakoskodó férfiakat, kik eddig uralkodtak felette.” Az elnök biztosította a szónokot, hogy egy véleményen van vele s mindenben osztja nézetét. Még nagyobb figyelemre méltó a chartresi püspök üdvözlő beszéde: „Össze kell gyűjtenünk — mondá — minden erre alkalmas erőt, hogy megszilárdítsuk a haza közbiztonságát, kül- és belterjes tekintélyét és valódi szabadságát. Legfelül pedig a választ kell állítanunk, mint a lelkiismeret legbiztosabb oszlopát s mint legtermészetesebb szövetségtársát a társadami hatalmaknak. Mi egyháznagyok és papságunk hiveinkkel egyetemben híven követjük a pápának hazánk boldogítására vonatkozó utasításait... Ha nem leszünk ezekhez hűtelenek s ha a körök is együttáhaladnak velünk, akkor Isten ismét részesevé tesz az ő kegyelmének és örködni fog hazánk felett; „Gesta Dei per Francos!” Az elnök megindulva válaszolt s többek közt ezeket felelte: Csak a lelkiismereti szabadságot és a vallást tisztelő köztársaság lehet boldog s ez megbecsüli az egyház prelatusait, kik az egyház szolgálsával a haza boldogságát is öregbítik.

— **Belgium.** A katolikus bizalmi férfiak tegnapi Brüsszelben gyűlést tartottak, a melyben valamennyi megvess püspök résztvett. Határozatba ment, hogy a választási küzdelem sulypontját Brüsszel városába helyezik, hogy a fővárost a szabad-elvűektől elhódítsák. A kath. párt legkiválóbb tagjai, köztük Bernaert volt miniszterelnök lépek fel jeltől.

— **Bulgária.** A szobranje-választások a következő eredményeket tüntetik fel: Egészben véve 39 ellenzékelt választott meg és pedig 9 Cankovistát és 3 Karavelovpártit, kiket orosz barátoknak mondanak. A többi 114 mandátum háromnegyed részben a konzervatívokra esik, kik Stoilov és Nacevics miniszter hivei, míg egy negyedrész Radoslavov hiveiből áll. E szerint a kormány az új népképviselőben háromnegyed többséggel bír, eltekintve az orosz barátoktól, kik a jelenlegi kabinetet támogatják. A választások a választók teljes szabadsága mellett, rendezvarás és a fegyveres erő beavatkozása nélkül folytak le. Toncsev és Radoslavov, a két liberális miniszter beadta lemondását s azt kollegiák alkotmányellenes agitációjával indokolják. A miniszterek pártjokkal egyetértésben cselekedtek.

TÁVIRATOK.

A püspöki konferencia.

Budapest, szept. 27. A ma összeülő püspöki konferenciára a püspöki kar teljes számban jelent meg, csak Dulánszky és Mihályi püspökök mentették ki elmaradásukat.

A delegációk.

Budapest, szept. 27. A delegációk tanácskozásai a jövő hét utolsó napjaiban véget érnek.

A pápa részvétele.

Róma, szept. 27. XIII. Leo pápa az orleansi herceghez atyja, a párisi gróf halála alkalmából részvétiratot intézett.

A helyzet Bulgáriában.

Szófia, szept. 27. Radoszlavov miniszter visszavonta lemondását, de csak azon feltétel alatt, ha a miniszterium kiegészítése a liberális párt hozzájárulásával történik. A válság csak Ferdinánd fejedelem visszaérkezése után fog megoldatni.

Uj nemzetközi szövetség.

Bern, szept. 27. A diplomáciai konferencia, melynek célja egy, a nemzetközi szerződések közlésére hivatott nemzetközi, az összes államoktól felálló szövetség, tegnapi kezde meg tanácskozásait. Ausztria-Magyarország, Anglia és Németország nem küldtek el képviselőket s ezért azt hiszik, hogy a konferenciának nem lesz praktikus eredménye.

LEGUJABB.**A zsidók recepciója és a gyermekek vallása.**

A főrendiház hírnas bizottságának tegnapi ülésén először is a zsidó vallás recepciójáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Rudnyánszky József báró kijelenti, s alaposan indokolja, hogy a javaslatot el nem fogadhatják. A javaslat fölösleges, mert a zsidók egyenjogúsítása már benne van a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatban is.

Beöthy Zsigmond és Eötvös Lőrinc br. miniszter elfogadásra ajánlják a javaslatot.

Zichy Nándor gróf szerint a javaslat összefügg a tegnapielőtt elfogadottal. De ennek sorsáról még nem tudunk semmi biztosat. Lehet, hogy elfogadják, de az is lehet, hogy visszautasítják s azért ő a szövegre levő javaslatról még nem nyilatkozhatik.

Szilágyi miniszter, Koglovich István gróf és Prónay Dezső br. pártolják a javaslatot, mely erre általánosságban elfogadtatik.

A részletes vitánál az I. §-t, mely megengedi a zsidó vallásra való áttörést, Zichy Nándor gróf nem fogadja el, mert ezen § megtagadása a keresztségnek. A többi §-ok csekély módosítással elfogadtatnak.

Ezután a **gyermekek vallásáról** szóló javaslatot tárgyalták. Schlauch Lőrinc hírnas annak kijelentése mellett, hogy a junktimnál fogva, adandó szavazattal a legkövetőbbé se kívánja gyengíteni a polgárhűzasság ellen adott szavazatot, elvileg nem ellenzi a törvényjavaslatot, de a részletekben többrendbeli módosítást kíván. Dossowffy Aurél gróf, Prónay Dezső br. és Rudnyánszky József br. nem fogadják el a törvényjavaslatot.

Szász Károly szuperintendens elfogadja, bár többnemű aggodalmi vannak a javaslat iránt.

Wekerle Sándor miniszterelnök azt állítja, hogy a javaslat az adott viszonyok között a legjobb, s az nagyon is végrehajtható. Meg van győződve, hogy a törvényjavaslat helyre fogja állítani a felokozati békét.

Ezután a javaslatot általánosságban elfogadták.

A részleteknél Keglevich István gróf, Zichy Nándor gróf, Széchenyi Imre gróf id. és Prónay Dezső báró szólaltak föl, mire a javaslat minden változás nélkül részleteiben is elfogadtatott.

Ma a bizottság az állami anyakönyvekről szóló javaslatot tárgyalja.

Három szavazat. A „M. Á.” mai száma felhívja a püspöki kar figyelmét arra, hogy három, a főrendiházban szavazattal bíró főpapi méltóság a kormány hanyagsága következtében már övek óta üresedésben van. Ezek a gyulafehérvári kath. érsekség, a nándorfehérvári püspökség és az aurániai perjeltség.

Anarchista-hajszja Magyarországon.

— Saját tudósítónktól. —

Rendkívül feltűnő, szinte hihetetlenül hangzó hírt közöl velünk egyik tudósítónk, és jöllehet e hír forrásához a kétségnek árnyéka sem lör, mégis a legnagyobb fontattással közöljük, addig, a míg kézzel fogható bizonyítékát nem látjuk annak, hogy levelezőnk tudósítása tényleg a valóságban alapszik. Nem kevesebbről, se többbről van tudnivaló szó, mint hogy a kormány rendeletileg meghagyta a főispánoknak, hogy hajszát indítsanak a megyéikben netán tartózkodó anarchisták ellen.

Levelezőnk tudósítása különben így hangzik:

„Mint egy tekintélyes forrásból értesülök, a belügyi miniszterium rendeletet küldött a főispánoknak, hogy beulazva megveiket, puhatólják ki, vajjon vannak-e anarchisták, kik nyíltan felkének, vagy csak az anarchizmusra hajlímot érznek és ezt nyilatkoítják. Ha találnának ilyeneket, jelentsék be őket a miniszteriumba, a honnan az eljárás ellenük megindíttatik.”

Ismételjük, mi ezt a hírt egy kissé hihetetlennek tartjuk. Ha azonban valónak bizonyulna, igazán nevetségesnek kell találnunk a kormány azon intézkedését, hogy épen a főispánokat küldi ki a spielkedésre. Avagy talán holmi rejtett célja is volna ezzel a t. kormányának? Talán az anarchizmust is akarja argumentumnak felhasználni a közgazgatás államosítása mellett? Mi sokra tartjuk képesnek a liberális kormányt, de ennyit még sem tetelezünk fel róla.

Anarchisták ez idő szerint Magyarországon nincsenek, s a kormány, meg szatellesei, a főispánok nevetséges munkát végeznek, ha az anarchisták ellen indítanak hajtóvadászatot, holott az országban már is létező és máris-fellelmetessé vált szocializmus ellen kellene küzdeni.

Avagy az a célja volna evel a hajszával a kormányának, hogy magát felfelé, az állam, trón, és társadalom megmentőjére játszsza ki? Ez is hiába való törekvés volna, mert mi hamar rántanók le róla az álarcot.

Akárhogy tekintjük a dolgot, kíváncsiak vagyunk arra, vajjon pld. megyénk főispánja, a hipnotizör szerepét magára vállalt kormányának ezen kitűnő médiuma keresi-e már Fejérmegyében az anarchistákat?

Városi és vidéki hírek.**Az iparos ifjak önképző-köre.**

A székesfejérvári iparos ifjak körében nemrég megalakult önképző-kör elnöke egy felhívás közlésére kért fel bennünket, melyhez, midőn alább pártolólág közöljük, néhány megjegyzést fűzünk. Az önképző-kör a felhívás szerint tagjainak, az iparos ifjaknak erkölcsi nevelését, szakértelmi fejlesztését és a munkásságra, valamint a takarékosságra való ösztönzését tűzte ki céljául. Ez a cél mindenestre helyes és dicsegetre méltó, de nyíltan megvallva, szeretünk volna, ha az önképzőkör ezek mellett még a **valódsosság emelésére** és a veszedelmes **szocialista eszméknek** az iparosok köréből való **kiküszöbölésére** is törekednék. Nem akarjuk most e két törekvésnek, jobban mondva, kelléknek szükséges voltát, és fontosságát fejtegetni, hanem e helyett csak annyit említnünk, hogy az iparosoknak s ennek folytán a közügynek is érdekeit a mai viszonyok között legjobban szolgálják e tekintetben a **kath. legény egyesületek**, melyek tagjaiknak nemcsak a kellő eszközöket az önképzésre, hanem azon veszedelmes eszméktől is megóvják, melyek — sajnos — a mai munkásvilág nagy részét máris megmételtyezték.

A fentemlített felhívás így hangzik:

A székesfejérvári ipartestület védnöksége alatt álló iparos ifjuság képző- és segélypénztárának 1892. évi május hó 22-én kelt közgyűlési határozatából a betegsegélyezés ügye egészen külön választatván az önképzéstől már ezen közgyűlés szükségesnek és kívánatosnak tartotta, hogy az iparos ifjuság önképzése el ne ejtessék s épen azért elhatározta, hogy az önképzést „**A székesfejérvári iparos ifjuság önképző-köre**” címe alatt tovább folytatja. E célból alapszanály-tervezeteket dolgozott ki, mely kormányhatóságilag jóváhagyatván, annak értelmében az alakulás meg is kíséreltetett, de első ízben kellő számu tagok hiányában sikertelen maradt.

A székesfejérvári ifjuság azonban belátván, hogy mai nap, midőn még az iparos a társadalmi téren tisztán az önképzés folytáni művelődésre van utalva, egy oly intézmény, mely céljául a legszebb eszméket, a hasznos társalkodást, az erkölcs-nevelést, a szakértelm fejlesztését, a munkásságra és takarékosságra ösztönzést, azóval az iparos ifjuság művelődésének előmozdítását tűzte ki, elejteni nem lehet. Ennélfogva az ifjuság tömörül azon zászló alá, melyre ezen erkölcsnevelítő intézménynek az ifjuság részére való megmentése volt felirva.

Az iparos ifjuság ezen tömörülése nem maradt sikertelen, mert a f. évi augusztus hó 19-én tartott közgyűlésen a megalakulás kimondatott, ez alkalommal az ifjuság kebeléből az ideiglenes tisztikar is megválasztott, s így az önképzőkör működését a „**Korona**” vendéglőben levő helyiségében meg is kezdette.

Iparos ifjak! Ugy hisszük, Önöknek nem kell bővebben fejtegetnünk az önképzőkör fontosságát s különösen azt, hogy mainap mennyire szükséges egy oly intézmény létezése, a hol szabad idejükben nemcsak erkölcsnevelítő társalkodás közben eszméket cserélhetnek, de a hol az önművelődésükre szükséges eszközök is megvannak. Épen azért bizalommal hívjuk fel Önöket, hogy tömörüljenek zászlónk alá s minél számosabban lépjenek azon intézmény tagjai sorába, mely az iparos ifjuság társadalmi és szellemi működését tűzte ki céljául és feladásul!

Az önképzőkör tagjai: tisztelőbeli, alapító, pártoló és rendes tagok. Alapító tagsági díj mindenkorra 20 frt., pártoló tagsági díj egy évre 1 frt. A rendes tag fizet havonként 10 krt. Az újonnan belépő rendes tag beiratási díj fejében fizet 20 krt és nyomtatvány fejében 10 krt.

Azon áldozat, melyet bárki e nemes célra szentel, nem marad jutalom nélkül, a jó Isten azt bizonyára visszafizeti!

Székesfejérvárott, 1894. szept. 27-én.

A választmány megbízásából:

Barna Lajos,
elnök.

— **Személyi hírek.** Meszleny Lajos orsz. képviselő tegnap innen elutazott. — **Schwarz** a Gyula egyetemi tanár városunkba érkezett.

Zichy Edmund gróf arcképe. Ez év telén történt Budapesten az a különös baleset, hogy Makartnak, a híres bécsi mesternek egy festményét a szél a lánchidról a Dunába sodorta, a honnan többé nem is került elő, jöellehet a dunaparti községek lakói mind figyelmeztetve lettek, kik erősen halásztak is a képre. A nagybecsű kép Zichy Edmund grófot, Zichy Nándor gróf elhunyt apósát ábrázolta, és a Zichy-család tulajdona volt. A képről másolatot akartak készíttetni, és ezért küldötték Kardos Gyula festőművészhez, ki a képről már előbb is készített másolatokat a család számára. Szállítás közben történt aztán, hogy a lánchidon a képet egy szélrohám a Dunába vitte. A nagyértékű kép másolatai sajtóságos véletlen következtében szintén elpusztultak, így az egyik a Zichy-grófok leégett kastélyában hamvadt el. A család most megbízta Kardos Gyula festőművészt, hogy fesse meg Zichy Edmund gróf arcképet Makart modorában. Kardos néhány fénykép, egy másolat és főleg saját emlékezete segítségével megfestette az arcképet, mely a családáig hű mása a Dunába veszett Makart-képnek.

Vörösmarty Mihály emlékezete. Holnap pénteken este 8 órákor Vörösmarty Mihály emlékének megünneplésére a székesfejvári polgári dalkör, a Déli-Vasutársaság vasúti műhelyének munkás-dalárdája, az önkéntes tüzoltó-egylet és a Déli-Vasutársaság tüzoltói fáklyás és lampionmenetben, zeneszó mellett Seidl Lajos rendőrkapitány s tüzoltó főparancsnok vezetése alatt Vörösmarty Mihály szobrához vonulnak. Ott Seidl Lajos rövid beszéd kíséretében koszorút helyez a szoborra, mire a polgári dalkör a Szózatot fogja elénekelni. Ezután Weizer Gyula mond emlékbeszédet, melyet a vasúti munkások dalkörének éneke fog követni. Azután Hoffer N. szavazata következik, majd a vasúti munkások dalköre elénekli a „Szent az érzet“ c. dalt, az ünnepély befejezésül a Hymnuszt. — Csak elismeréssel adózhatunk a polgári dalkörnek, a tüzoltóknak, meg a vasúti munkásoknak és megvagyunk róla győződve, hogy az ünnepély szépen fog sikerülni. A mit azonban sajnosan nélkülözünk az ünnepély rendezői sorában, az a kör, mely a koszorús költő nevével viseli — a Vörösmarty-kör. Ez — a költő egy szavát használva — hol kérik az éji homályban?

Esküdtétel. Az iskolaszéknek vasárnapi ülésén Námessy Etelka k. a., nemrég választott tanítónő le fogja tenni a hivatalos esküt.

A bucsuzó Sárközy Aurél. Komárom új főispánja vasárnap nagy bucsulakomát adott petteidei nyaralójában, melyen a megyei tisztviselők, különösen a familiához tartozók nagy számmal vettek részt. Balassa Sándor rendkívül érzékenyen adott kifejezést azon mély (?) bánatnak, melyet a megyei tisztikar Sárközy Aurél távozása miatt érez, mire a házigazda óp oly meghatóttan válaszolt. A megyei tisztikar — viszonzásul a volt alispán többszöri vendéglátásáért — fényes lakomát fog rendezni október hó 5-én a „Magyar Király“ szállóban. Tegnap e tárgyban Szüts Arthur főjegyző elnöklete alatt értekezletet tartott. A lakomán kizárólag a megyei tisztviselők vehetnek részt.

Liberalis matematika. Mi sem jellemzi találobban azt a szoros szerves kapcsolatot, mely a fejérmegyei megyeház liberalis kengyelfutója és „laptudósítója“, meg a hazugság között létezik, mint a következő eset. Azon értekezleten, melyen a megye független bizottsági tagjai Meszlény Benedek kiáltották ki alispánjelöltül, összesen 11-en, mondd t i z e n e g y e n vettek részt.

A fentemlített „laptudósító“ erre fogta magát és azt telegrafálta a budapesti lapoknak, hogy az értekezleten 16, mond t i z e n h a t zsidó is jelen volt. A „laptudósító“ oly remekül hozott ki 11-ből 16-ot, hogy cseppet sem fogunk csudálkozni, ha legközelebb azzal lepi meg a világot, hogy szerencsésen megoldotta a kör quadraturáját. Ez volna aztán a világra szóló — reformunka!

Halálozás. Részvétellel értesülünk, hogy Kéz Alajosné szül. Schnell Terézia e hó 24-én éjjel rövid betegség után életének 62-ik, boldog házaságának 43-ik évében elhunyt. Temetése tegnap d. u. 4 órákor ment végre nagy részvétel mellett. Az engesztelő szent mise-áldozat a megboldogult lelki üdvéért ma reggel 8 órákor mutatott be a székesegyházban a Mindenhatónak Ö. v. f. n!

Tanítóválasztás. A székesfejvári városi iskolaszék holnap délután 2 órákor tanítóválasztás tárgyában értekezletet tart. A tanítóválasztó ülés pedig vasárnap, e hó 30-án lesz.

Jegyzők vizsgálata. Október hó 3-ikán délelőtt 9 órákor a vármegyei ház II. emeleti kistermében jegyzői vizsgálat lesz.

A kompetencia és még valami. Az alispáni székért kitört harcban különös fogalomzavart tapasztaltunk nemcsak azon párt részéről, mely a megyeház hivatalos szobáiból dirigáltatik, hanem azoknál is, a kik csak mint puszta néző közönség szerepelnek s majd nagy bölesen a győztes párt-hoz fognak csatlakozni. Különösen az utóbbiak sokat emlegetnek holmi „kompetenciát“, melynek az alispáni, esetleg néhány szolgabírói állás betöltésekor érvényesülnie kell. Hát szolgáljon ezeknek felvilágosításul, a mit már egy ízben megmondtunk, az tudniillik, hogy ugy az alispáni szék, mint a szolgabírói hivatalok betöltésénél csak és csak a megye közönségének akarata, választása mérvadó, nem pedig az emlegetett kompetencia, mely mögött nem más, mint a szolgálati pragmatika rejlik. — A mi most a Huszárpártot illeti, az legutóbbi napokban elárulta, hogy bizony ő vitte bele a megye életébe a felekezeti szellemet, nem pedig az ultramontánnak kiküldött Meszlénypárt. A Huszárpárt főkolomposai, van köztük egy „reformer“ is, szörnyen „izगतattak“, amiért a Meszlény-párt vasárnapi értekezletén két zsidó bizottsági tag is részt vett. Hiszen épen az a körülmény, hogy zsidók is csatlakoztak Meszlény Benedeknek, bizonyítja be legkésebben, hogy a Meszlény pártot nem a felekezeti szempontok vezérik, hanem egységeitül azon s ó g o r - k i k n e k szétrobbantása, mely már évek óta megakasztja a megyei közigazgatás egészséges fejlődését. Hanem persze, ez nincs inyére a hivatalos pártnak s ezért haragszik, pedig aki haragszik, annak nincs igaza.

Drága tyukok. Hogy a tyukoknak körülmények közt milyen nagy árát adják meg, bizonyítja az alábbi eset. A velencei születésű Németh Ignác néhány hónap előtt három tyukot lopott, melyeket aztán darabonként potom 10 kr. árért eladott. A törvény emberei azonban, ugy látszik, többre becsülik e közkedvelt szarvasokat, mert a budapesti törvényszék Némethet a napokban tyuklopás miatt hat havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. Egy tyuk ára tehát Riese Ádám meg a budapesti birák szerint két havi börtön és egy évi hivatalvesztés.

Egy megugrott tenorista. Hazája Oroszország, neve Saksz Móric, valása a Hirsch Móricé. Apját nem ütötte le a hajókötél, anyja sem halt meg hideglelésben, mégis szép tenor hangja lett, s így nem csuda, hogy a székesfejvári zsinagógában tenornak alkalmazták. Ezzel megnyitott előtte a dicsőség kapuja, annyira, hogy most már az újságok is emlegetik nevét, igaz, egyelőre csak a „Rendőri Közlöny“ melynek legutóbbi számának nem ugyan a művészet, hanem a körözések rovatóiban ezeket olvassuk a szép reményekre jogosító fiatal művészről:

„Saksz Móric, oroszországi tenor énekes nyomozandó, feltalálása esetén a székesfejvári rendőrkapitányságnak átadandó. Születési és illetőégi helye Oroszország. 20 éves, ixx., tenor énekes, haja szőke, szemek kék, bajusza pelyhedző, szakála beretvált, arca kerek, ruházata fehér jutta kalap, fekete öltöny, beszel németül és lengyelül, magassága alacsony (!). Székesfejvár, 1894. szept. 12. Rfőkapitányság.“

„Székesfehérmegye“. Hétfőn reggel azon boldogító tudattal kellünk fel, hogy mi tulajdonképen Fejérmegyében lakunk. De oh, kegyetlen sors, már délben kiábrándított bennünket Horváth Gyula, a legelterjedtebb és legolcsóbb (elvű) magyar hírlap főszerkesztője, ki egy tollvonással letörülve a mappáról az ősi Fejérmegyét, egy másik tollvonással Székesfehérmegyét tett a helyébe. Mégis csak szép dolog a hazai geográfának pontos ismerése és ha Horváth Gyula ezentúl is szorgalmasan tanulja Magyarország földrajzát, meg vagyunk győződve, hogy azt nem sokára éppolyan alaposan fogja ismerni, mint már is ismeri — Bulgáriát.

Schwarz Gyula makacsodik. Schwarz Gyula, városunk híres szülöttje akár kálomista lehetne, olyan makacs. Kineveztek egyetemi professzorrá s szívére kötötték, hogy mondjon le mandátumáról, mert ezt az 1871: I. t. c. ugy kívánja és vesse alá magát, ha van hozzá bátorsága, új választásnak. Schwarz azonban még a képviselőházi elnök felszólítására is kereken kijelentette, hogy ő bizony nem mond le. Hihetőleg azért oly makacs a professor ur, mert ambícióját kielégítendő, Ságly Gyulával versenyezve nemcsak a tanteremben, hanem a képviselőházban is kívánja elalattatni, modern szóval mondva, hipnotizálni hallgatóit.

Törvényszéki tárgyalások. A székesfejvári törvényszék október havának következő napjain tart végtárgyalásokat. Okt. 2-án Pod. Mihály ellen lopás büntette, Table Antalán ellen becsületsértés vétsége és Burján György ellen gyilkossági kísérlet miatt; 3-án ifj. Polgár Károly és társai ellen párbaj vétsége és Büchler Henrik és társa ellen csalás vétsége miatt; 6-án Makesz (Mainer) Ferenc és társa ellen súlyos testi sértés és Ackermann István ellen közérkölciség elleni büntetést miatt; 9-én Csák István és társai elleni erőszak miatt; 10-én Hartenstein Jenő ellen vétkes bukkás vétsége és ifj. Ruzicska Károly ellen rágalmazás vétsége miatt; és 13-án Horatsek Mátyas ellen hatóság elleni erőszak és Nagy János ellen csalás és magánokirat hamisítása miatt.

Elítélt tolvajok. A pákozdi születésű 20 éves Hier Antal, a bisceki születésű 20 éves Rózsa István és a 19 éves Tóth József, ki Pázmádon pillantotta meg először a napvilágot, elmentek Budapestre s ott kocsisoknak állottak be, de ezen foglalkozásuk dacára nagyon lassan vitte őket előre a Fortuna szekere. Elhatározták tehát, hogy más uton segítenek magukon és loptak. Meglopták gazdáikat, még pedig Hier Antal a magát ötször, Rózsa István a magát csak egyszer, de jól és Tóth József a magát szintén csak egyszer, de kevésbé jól. A lopott tárgyakat kölcsönösen kicserélték és elrejtették s ezért, mikor turpisságuk kiderült, nemcsak lopás, hanem orgazdaság miatt is kerültek a vadlottak padjára. A budapesti törvényszék Hiert 3 évi fegyházra és 6 évi hivatalvesztésre, Rózsat 2¹/₂ évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre, Tóthot pedig 6 havi börtönre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte. A vadlottak felőbbtek az ítélet ellen, mire a kir. ítélő tábla Tóthot felmentette, a Hier és Rózsa ellen hozott ítéleteket pedig helyben hagyta.

Körözés. A rácalmási Puskás János fiának, Ferencnek múlt évi hadmenetességi díjával adós maradt és ismeretlen helyre távozott. A duna-áfonyi szolgabíró most körözi.

* Egy a tanítás terén kitűnő bizonyítványokkal rendelkező fiatal ember **magán órák adására** vállalkozik gimnáziumi vagy reáliskolai tanulók mellé. Ugyanaz kezdőket és kevésbé előrehaladottakat hegedűre is oktathat. Bővebb felvilágosítást nyújt lapunk szerkesztősege.

Különlék.

— **Személyi hírek.** A király a szász király, Lipót bajor herceg és a toszkanai herceg jelenleg Stajersországból vadásznak. — Az orosz cár egészségi állapotáról ismét aggasztó hírek keringenek. — Natália királynő visszatért Szerbiába, ha Milán király az országot otthagyja.

— **A király köszönete.** Hieronymi belügyminiszter a következő leiratot intézte Nógrádmegye közönségéhez: „Ó császári és apostoli királyi felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy Nógrádmegye közönségének azon lojális és minden irányban példás magatartásáért, melyet a felségének Balassa-Gyarmatban való időzése alkalmából tanúsított, ugyancsak az itteni hadgyakorlatok alkalmából összpontosított katonaság iránybanai áldozatkész előzettségéért elismerését és köszönetét tudtul adjam. Miről őszinte örömmel kifejezése mellett oly felhívással értesitem, hogy ezen legfelsőbb elismerésnek, a vármegye lakosságának mind szélesebb körében, megfelelő módon való közzétételé iránt, haladéktalanul intézkedjék.“ Hasonló tartalmú leiratot kapott Balassa-Gyarmat nagyközség is.

— **A szt. Margit-sziget megvétele.** A budapest-lipótvárosi kaszinóknak közgyűbi bizottsága kedden ülést tartott, melyen kimondotta, hogy a Szt. Margit-szigetnek a főváros általi megvétele nem tartja ajánlatosnak. Persze, mert a Lipótváros azt óhajtja, hogy valami nyereszkeskedő magánvállalat ragadjon magához a szigetet.

— **Tud-e írni felség?** Az új választótörvény értelmében minden választónak igazolnia kell, hogy írni és olvasni tud, ellenkező esetben elveszti választói jogát. Nagyon komolyan vette ezt a rendelkezést egy piemonti polgármester, akinek kerületében Umberto királynak és az aostai hercegnek birtokai vannak, s így mindakettőnek odaváló választók. Mint az olasz lapok írják, hivatalos átirataiban szökött fel a királyt és a herceget, hogy bizonyítsák be az írásban és olvasásban való jártasságukat. S mivel a felszólítottak ezt eddig meg nem cselekedték, könnyen megeshetik, hogy a lelkiismeretes polgármester mindkettőjüket türi a választók névjegyzékéből.

— **Dante megénekölő.** Balzo Károly olasz költő néhány év óta különös munkán dolgozik. Ezer szerző költeményeit Dante Alighieriről cím alatt összegyűjti mindazon költeményeket és verstörödelmeket, melyeket a Divina Comédia szerzője inspirált. És ez a gyűjtemény óriás nagyságra növi ki magát, valóságos enciklopédia lesz belőle. Balzo már a negyedik kötetnél van (közöl 2500 lap) és még csak a 16. század első felében jár, a 19. század költőinél. Ha nem növekedik is az eddigi arány, még 19 kötetre lesz szüksége, hogy programját megvalósítsa. Az anyag dolgot ad egy egész életre.

— **Apró hírek.** Archeologiai kongresszust terveznek a milleniumra Budapesten. — A szatmári törvényszék Lucaciú Lászlót, a hírdet román igazgatót beszületésért miatt 6 havi fogságra ítélte. — Hajdumegye 8000 koronát szavazott meg a Debreceben alapítandó református egyetemre. — Nagy tűz volt e hó 23-án a Liptómezei Széles-Porubán. 90 épület s az összes takarmány elégett. A kár 50.000 forint. — Wosinszky Mór szegszárdi esperes egy tolnamegyei múzeum létesítésén fáradozik. — Természeti tudományok kongresszusa nyílt meg hétfőn Bécsben.

Irodalom és Művészet.

— **Ben-Húr**, regény Krisztusról. Irta Lewis Wallace, angolból fordította Szekrényi Lajos, glogoni róm. kath. plébános. Szeged, 1894. 2 kötet. Szekrényi Lajos, ki mint a Szent-István-Társulat tudományos és irodalmi osztályának tagja már évek óta nagy sikerrel műveli az irodalmat s különösen az egyházi archeológia terén tünt ki, a világirodalom egy remek művével gazdagította meg irodalmunkat, midőn most adta olvasóközönségünk kezébe Lewis Wallace „Ben-Húr“ c. világhírű regényének magyar fordítását. Legközelebb bővebben fogunk erről munkáról megemlékezni, itt csak annyit jegyzünk meg, hogy a regény kilenc év alatt angol nyelven 500.000, német fordításban pedig 200.000 példányban terjedt el és hogy a kritika egyhangulag korunk egyik legkiválóbb irodalmi alkotásának ítélte. Igen melegen ajánljuk tehát a regényt a magyar olvasó közönségnek, mely ugyanis ritkán van abban a helyzetben, hogy igazán minden tekintetben teljes, és bátran mindenki kezébe adható regényt olvashat. A két kötetből álló regény egy füzött példányának ára 3.20 forint, egy kötött példányé 4.20 forint, egy velin papíron nyomtatott díszesen bekötött példányé pedig 5.40 forint. Megrendelhető a fordítónál Glogon (Torontálmegye).

Szerkesztői üzenetek.

Várna. Köszönjük a felvilágosítást és a többi. — B. Laci. Bpest. Legközelebb élőszoval. — Laudetur. Még mindig várjuk. — Remete. Nem vállaltunk érte felöltséget.

Közgazdaság.

Vázlatok a mezőgazdaságról.

Közlő: Krizsány János.

Folytatás.

A letakarítás végeztével a szántóföld emelkedtebb táján egy kör alakú 30—40 lépésnyi területű szűrit készítették, hol a kőveket gondosan asztalra rakták a kipléare. A termés szeme elinté botokkal verették ki, mely mód azután is gyakorlatban marad, ha a termés csak gyér és silány s a gabnaszeme apadt volt. Külömben ökrökkel szokták a magot kiüprátni, s később holmi gépfélel kitisztázták. A kicsé pelt vagy kinyomtatott szemes jószág a szűrit közepén garmadába halmoztatott és falpáttal felszórattott. A törekszalma téglavetéshez használtott, a takarmányozásra nem szükségelt fölös szalma pedig elégettett. Végül a tiszta eleség földalatt üvegbe vagy csűrbe gyűjtetett, idő haladtán pedig valamint Egyiptomban, ugy Palesztinában is földföldi maktárak is építettek.

Az állattenyésztés a zaidóknál igen otthonos volt, s mint az ó világ más népei, az iránt különös előszeretettel viselkedtek. Hajdanta nyájajkkal vándorolva nomád életet éltek, Palesztinában pedig közös legelővel bírtak, melyet Ábrahám foglalt el és örökségül Iszák s Jákob fiaira hagyott. Az állattenyésztés köréből felemlítendő juhon és kecskén kívül az ökrök, tehén, teve, szamar, ló, kutya stb. A fehér és tarka színű juhujaj, melyet a nomád nép nagy mennyiségben nevelt, három fajta oszlott. Egyik a miénkhez volt hasonló, a másik formátlan rövid lábú, vézna testű, de legfinomabb gyapjával bírt; a harmadik fajta 3 láb hosszú és 1/2 arasznyi széles, vagy rövid, de igen vastag kövér farokkal. Az istállózás náluk ismeretlen volt. A zaidónép különösen igen sok juhuust fogyasztott el, mert jussal általában már a vizidőn előtt is éltek: jóllehet legelső ételme szerük csak a gyümölcs, füvek

gyökerek s magvak voltak. De a tűz használatán olajjal vegyített sült és főtt eledeleket is készítettek, kenyeret pedig naponként sütöttek, a kézi malmon örölt liszt ugyanúgy vízzel vegyítettet s vékony laska nemű kovászatlan lapos tézta (macea), vagy pedig kovászszal meggyurt gömbölyű alaku 9—10 hüvelyknyi magas kenyér (léchem) készítettet.

A kecske tenyésztése is, minthogy ez bőrével, husával s tejével, mely különös jó ízűnek tartott, nagy hasznot hajtott, kiváló gond fordítottott.

Az igavonó s teherhordó állatok sorába tartozott a bika, ökör, tehén, szamar ló s a teve.

Az ökrök keleten a miénknl kisebbek voltak s szűgyük közül kinőtt puppal bírtak. Az ökrök a zaidóknál a leghasznosabb gazdasági állatnak tekintet, miért is ki más ökrét eltulajdanítá, ötszörös kártérítésben marasztaltott el. A tehén legfőképp a tejgazdaság szempontból volt előtűk hecsben, legkedveltebb eledelek levén a tejgazdaság szempontjából vol előtűk hecsben, legkedveltebb eledelek levén a tej és méz, melynek mindkettejével Palesztina annyira bővelkedett, hogy gyakorlata a szentírásban tej és mézzel folyónak nevezetik. De méhek a miénknl izmosabbak s méregesebb fullánkuak voltak. Hanem a vaj készítéshez nem értettek, minthogy zsiradékul csak olajat használtak.

A szamar, mint keleten általában szép, serény és gyors vértű állat, közkedveltségű volt s eke és szekérhuzásra s teherhordásra alkalmaztatott. De az öszvéreket sem vetették meg bár ezek használatát már más népektől vették át. De vadzamarak is a rengetegben nagy számmal léteztek, szép külsejűek s futásra leggyorsabbak voltak, a legnagyobb vadországban rejtőztek s az embert már is távolból elkerülték. A kancák a mén által csordákent vezettettek, mely ha lelővetett, a csabát is szétoszlott s a többiek egyenkint össze-vissza kóboroltak. Igen finom szaglásuk miatt a vizet már messziről megismerték: miért is a szomszágban sínylő utasok őket szokták követni.

Folyt. köv.

— A Déli Vasut államosítása.

A monarchiának két kereskedelmi minisztere tudvalevőleg megegyeztet abban, hogy a Déli Vasut megállamosítsák s nemsokára fel fogják szölitani a Déli Vasutársaságot, hogy az e célból összehívandó ankőre képviselőket küldjön. Ezzel a már néhány esztendő óta vajudó ügy aktualissá vált. Érdekes lesz tehát megtudni egyet-mást a Déli Vasutról. — Ezen társaság koncessziója 1858-ban kelt s akkor a Társaság négy részre osztotta fel vonalait. Ezek: 1. a déli államvasut Bécs-Trieszt, 2. a lombard-velencei vasutak, 3. a tiroli vasut és 4. a Ferenc-József-keleti vasut és a horvát vonalak. E négy vonalra nézve külön-külön állapított meg a beváltási járadék, s minden egyes vonalnak külön-külön üzeme volt. 1889-ben új beosztást kellett eszközölni. A régi csoportok helyébe ekkor három újat tettek: 1. az osztrák fővonalt, 2. a tiroli és pusterthali vonalat és 3. a magyar vonalakat. Utóbbira nézve elismerte a társaság, hogy ennek beváltása csupán csak a magyar kormányt illeti. Amde a koncesszió 27. §-a megnehezítette ezen vonal önálló megállamosítását, a mennyiben az egész hálózat feloszthatlanságát mondta ki s a társaság ezen §-hoz 1889-ben is ragaszkodott.

Ezen a bajon most ugy segítettek, hogy egy időben fogják megállamosítani a társaságnak ugy magyar, mint osztrák vonalait. Az államosítás módzataira és az átvételi ár nagyságára nézve még nem egyeztet meg a két kereskedelmi miniszter, mert ezt a Déli-Vasutársasággal együtt kell megállapítani. Annyi tény, hogy az államosítás esetében a kölcsönös érdekek károsítását kizáró tarifapolitika fog követelni.

Az államosítási tárgyalások mindenestre komplikáltak lesznek, mert magának a társaságnak viszonyai is komplikáltak. A társaság a bázei konvenció alapján a lombard-velencei vonalak átengedéseért már régen huz Olaszországtól járadékot s ehhez

most Magyarország és Ausztria részéről annuitás fog járulni. Ezekből, meg más jövedelmekből a társaságnak 470 millió aranyforinra rugó adósságait is kell törleszteni. A kormányok beváltási joga 1896-ban jan. 1-én lép érvénybe. A társaság hálózata Magyarországon 703, Ausztriában pedig 1474 km-re terjed.

— **A magyar dunai gőzhajózás.** Bécsből jelentik, hogy a szabadalmazott Dunagőzhajózási társaság és az alakítandó magyar vállalat között a tárgyalások egy kartellben fognak befejezésre jutni, mely leginkább az aldunai és a külföldi forgalmat szabályozza. Ennek megtörténtével a két kormány kiküldöttéi közt kezdődnek meg a tárgyalások, a Dunagőzhajózási társaság és a magyar királyi államvasutak hajóvállalata közt évek óta fenálló versengés megszűntetésére nézve.

— **A postacsomagok kezelése.** A m. kir. főpostaigazgatóság számtalan panaszra maga is tapasztalta, hogy a postai csomagokat az egyes stabil-postahivatalok, mozgó- és kalauz-posták kíméletlenül kezelik, a mennyiben azokat, kivált a gyümölcsöt tartalmazó kosarakat, az átrakodások alkalmával fel és ledobálják, a kosarakat pedig oldalára vagy élére állítják, a törékeny darabokat egymásra rakják stb. Aminek azután az a következménye, hogy a törékeny darabok összetörnek, a gyümölcs pedig összezuzódik és így hasznavehetetlenné válik. A főpostaigazgatóság most szigorúan utasítja a postahivatalokat, hogy a postai csomagokat kíméletlenül kezeljék, különben a kezelőszemélyzettel nem csak a kárt törítetik meg, hanem szigorú büntetés is büntetődik.

— **A fejérmegyei busza a budapesti gabonapiacra.** A budapesti gabonapiacra szept. 24-én: 1450 mm. 81 k. 6.49 frt. 3 óra. szept. 25-én: 200 mm. 30 k. 6.50 frt.

— **Székesfejérvári piaci árak.** 1894. szeptember 26-án.
Gabona: buza 5.80—6.10; rozs 4.60, 4.80; árpa 6.80—6.20; zab 5.50—5.60; kukorica 5.80—6.00; bab 8.60—8.70 frt métermázsánként.

Hízott sertés: könnyű 28—30; nehéz 33—34 kr. klg. eleven súly szerint.

Borju: könnyű 92—82; nehéz 32—36 kr. krlg. eleven súly szerint.

Vasuti új menetrend!

Ervényes 1894. évi szept. hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Délelőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat.
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 5 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 7 ó. 39 p.
Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.

Este 9 óra 25 perczkor indul

Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éj.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szőny felé:
Délelőtt 10-0 p. teherv. szem. száll. ind.
Ujszőnyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Ujszőnybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szőnyből Székesfejérvár felé:
Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll.
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Délelőtt 11 ó. 27 p. személyv. indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u
Sz.-Fejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Délelőtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.
Este 9 óra 17 p. gyorsv. indul
Nagy-Kanizsára érkezik 12 óra 10 p.
Éjjel 11 óra 43 perczkor indul
Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Sz.-Fejérvár felé:
Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 óra 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 óra 10 p.
Délután 2 óra 0 perczkor indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. p. este.
Éjjel 12 óra 15 perczkor indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reg.

Székesfejérvárról Veszprém felé:
Délelőtt 9 óra 34 p. indul személy
Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.
Kis-Czelbe érkezik 1 óra 17 p.
Délután 1 óra 35 perczkor indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czelbe érkezik 6 ó. 36 p. este.

Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. 0 p. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:
Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 óra 0 p.
Délelőtt 7 óra 3 perczkor indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 5 óra 35 p.

1897. sz. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A moóri kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság közhírrá teszi, hogy Gróf Esterházy Mór végrehajthatónak Vas József és társai végrehajtást szenvedő elleni 66 frt kökevetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a moóri kir. járásbíróság területén lévő Csákszerű község határában fekvő a csákszerű 182. sz. betétben A. I. 1—5. sorsz. alatt Vas József nevére felvett ingatlanokra 200 frt kikiáltási árban, a csákszerű 373. sz. betétben A. I. 1—17. sorsz. alatt Dene József és neje Stumpf Anna nevére felvett $\frac{1}{4}$ -ed urbéri teleknek $\frac{1}{4}$ részére az árverést 838 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy fennebb megjelölt ingatlan az 1894. évi október hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Csákszerű községhezánál megtartandó nyilvános árvesen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-kepes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 173. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Moóron, 1894. évi július hó 18-ik napján.

A moóri kir. járásbíróság, mint telek-könyvi hatóság.

KÁLMÁN,
kir. járásbíró.

Coax (Pirszén)

I-ső rendű minőségben kapható métermázsánként

1 frt 80 krért

Bernstein és Káldor cég

tüzifa-, kőszén- és pirszen-raktárában

a vasuti indóház mellett.

Kivánatra a szállítás egyformán töltve — zsákokban is eszközölhető.

Megrendelések elfogadtnak az irodában *palotai ut* 74. sz. Telephon

51. szám. Weisz Géza ur üzletében városház-tér, Günsberg Krisztina

k. a dohánytözsdejében Kossuth-utca.

Tokaj városának ezen cimere

E bejegyzett védjegy
 mely az egyedül csakis Tokajban
 fenálló és a magas m. kir. kereskedelmi miniszterium elismerése alatt álló
Első Tokaji Cognac-Gyár

az eredeti „Tokaji Cognac“ egyedüli előállítójának
 bejegyzett védjegye,

a vételnél különös figyelembe veendő, mert „Tokaji Cognac“ helyett értéktelen utánzatok, melyek Tokajból nem is származnak, hozatnak forgalomba.

Kitüntetések: A magas m. k. kereskedelmügyi miniszterium által a gyár állami kedvezményben részesül. Arany érmek: Páris, Bordeaux, Nizza, Brüsszel, Haaga, London, Berlin és Chicago.

Diszoklevél, mint legmagasabb elismerés: Bécsi 1894-iki nemzetközi kiállítás.

Kapható: Karl József és Fia, Kovács Pál, Hoffmann Lajos és Tögl Gyula uraknál. Jobb vendéglő és kávéházakban, gyógyszerárakban.

Vezérképviselőség: Bergmann és Fia uraknál.

TUDÓSÍTÁS!

A

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

szerkesztősége, kiadóhivatala és

KÖNYVNYOMDÁJA

SZÉKESFEJÉRVÁR

SZENT-ISTVÁN-TÉR 1-SO SZÁM,

A FŐTEMPLOM MELLETT.

Hirdetések a lap részére, valamint mindennemű

könyvnyomdai munkák

fölvételnek és igen olcsó áron tisztán készítettnek.